

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 20-1/23-11453
Otsuse kuupäev 30.11.2023
Komisjoni koosseis Jüri Aava
Meelis Telliskivi
Kristin Truus

Tarbija
Kaupleja ES Autod OÜ (16045536)

Tarbija nõue lepingust taganemine ja ostusumma tagastamine

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus.

1.1. Kauplejal on kohustus tarbijale hüvitada sõiduki ostusumma 2999 eurot.

2. Tarbijal tuleb tagastada VÕS 223 lg 7 alusel kauplejale sõiduk, kusjuures transpordikulude tasumise kohustus lasub kauplejal.

Asjaolud:

Tarbija ostis 12.08.2023 kauplejalt sõiduki Volvo XC90 reg märgiga 565 BDH, hinnaga 2999 eurot. Tarbija avalduse kohaselt ilmnesid autol varjatud puudused. Tarbija viis 15.08.2023 auto Aravete Autoteenindus OÜ mehaaniku juurde üle vaatamisele, kuna rool muutus kohati jäigaks, ja autol oli veel mingi kõrvaline heli. Mehaaniku juures selgus, et autol on turbo läbi, käigukasti turbiin ei tööta õigesti, kardaanil on ilmselt välja lõigatud vahelt midagi, nelik vedu ei toimi, rohke õlileke mida peideti porolooniga, lisaks siis veel roolilati viga koos hüdraulilise pumba veaga. Lisaks oli autole paigaldatud vales suuruses käigukastipadi, mida üritati peita mingi kummivoolikuga, et kolksu poleks kuulda, lisaks ka tagasillas oli defekte mida mehaanik enam diagnoosima ei hakanud. Mehaaniku hinnangul on selle auto koht romulas, sest selle remontimine osutuks kallimaks kui auto väärtus.

Tarbija esitas kauplejale 16.08.2023 lepingust taganemise avalduse.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leidis, et tarbijal puudub õigus pretensioonide esitamiseks, kuna sõiduki omanikuks on liiklusregistri andmetel Primero Finance OÜ. Kaupleja leidis, et tegemist on 200 000 km läbinud

sõidukiga. Tegemist oli sissemaksuks toodud sõidukiga, millele kaupleja täiendavat kontrolli ei teinud. Tarbijal oli võimalik sõidukile lasta teha ostueelne kontroll. Kaupleja keeldus lepingust taganemast.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon tutvunud põhjalikult dokumentaalsete tõenditega asub seisukohale, et avaldus tuleb rahuldada.

Komisjoni leiab, et tarbijal on õigus esitada nõue kaupleja vastu. RKTko leidis kohtulahendi 2-16-3600 p 12.3, et kahjustatud isikuks tuleb lisaks liisinguandjale kui asja omanikule pidada ka liisinguvõtjat kui asja valdajat, kes kannab selle asja hävimise ja kahjustamise riisikot ning keda tuleb seetõttu selles küsimuses käsitada omanikuga samasugust nõudeõigust omava isikuna. Nii annavad ka VÕS § 1043 ja § 1045 lg 1 p 5 kannatanule õiguse nõuda õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamist, kui kahju tekitati kannatanu omandi, sellega sarnase õiguse või valduse rikkumisega. Eelnevast tuleneb koos VÕS § 73 lg-ga 1 ka see, et liisinguvõtjat ja liisinguandjat saab käsitada solidaarvõlausaldajatena, kellel on õigus nõuda kahju hüvitamist vaid üks kord. VÕS § 73 lg 1 kohaselt, kui sama kohustus tuleb seadusest, tehingust või kohustuse olemusest tulenevalt täita mitmele isikule selliselt, et igaüks neist võib nõuda kohustuse täielikku täitmist, on need isikud solidaarvõlausaldajad. Komisjoni hinnangul võttis tarbija laenu endale sõiduki soetamiseks, müügilepinguga võõrandas tarbijale sõiduki kaupleja, mistõttu ei ole komisjoni hinnangul oluline, kuidas ja kelle nimele laenu- ja tagatisomandamise järgselt on sõiduk liiklusregistris vormistatud.

Tarbija ja kaupleja vahel oli võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 lg 1 kohaselt sõlmitud müügileping, mis vastab tarbijalemüügi tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses. VÕS § 217¹ lg 2 p 1 kohaselt peab tarbijalemüügi puhul asi vastama lepingutingimustele. VÕS § 217¹ lg 3 p 1 kohaselt peab asi sobima otstarbeks, milleks seda liiki asju tavaliselt kasutatakse, arvestades Euroopa Liidu ja Eesti õigust ning tehnilisi standardeid või nende puudumise korral konkreetsel tegevusalal kehtivaid valdkondlikke tegevusjuhendeid ning p 2 kohaselt muuhulgas olema seda liiki asjadele tavaliselt omase kvaliteediga. Müüja vastutab asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, kui mittevastavus on olemas juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko ülemineku ajal ostjale, isegi kui mittevastavus ilmneb hiljem (VÕS § 218 lg 1 esimene lause). Tarbijalemüügi puhul eeldatakse, et ühe aasta jooksul alates asja ostjale üleandmisest ilmnenud lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega (VÕS § 218 lg 2²). Riigikohus on kohtulahendis 3-2-1-23-10 p 12 leidnud, et kasutatud asjade puhul tuleb arvestada sellega, et asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellega kaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei esine, ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavusi. Samas tuleb lepingutingimustele mittevastavust jaatada siis, kui asjal on puudusi, mida müüjad asjaga võrreldavatel kasutatud asjadel tavaliselt ei esine. Lisaks eeltoodule leidis Riigikohtu tsiviilkolleegium kohtulahendi 3-2-1-156-11 p 19, et müüja vastutuse hindamisel ostuhinna alandamise eeldusena ei ole VÕS § 105 esimese lause järgi tähtsust, kas rikkumine on vabandata VÕS § 103 mõttes. Müüja vastutust hinnatakse mitmete erisätete alusel (vt ka nt Riigikohtu 30. novembri 2005. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-131-05, p-d 11,

13; 26. septembri 2007. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-71-07, p 14). Nendest tulenevalt vastutab müüja müüdnud asja puuduse eest eelkõige siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- puudus oli olemas riisiko ülemineku ajal ostjale (VÕS § 218 lg 1);
- puudus ei tulenenud ostjast (VÕS § 101 lg 3);
- ostja ei teadnud lepingu sõlmimise ajal puudusest ega pidanudki teadma (VÕS § 218 lg 4);
- sõlmitud ei ole müüja vastutust piiravat kokkulepet või ei saa müüja sellele tugineda (VÕS § 221 lg 2);
- ostja on teatanud puudusest müüjale mõistliku aja jooksul pärast seda, kui ta puudusest teada sai või pidi teada saama, v.a kui teatamata jätmine on mõistlikult vabandatav (VÕS § 220 lg 3), puudus tekkis müüja tahtluse või raske hooletuse tõttu (VÕS § 221 lg 1 p 1) või kui müüja puudusest teadis või pidi teadma, kuid ei avaldanud seda ostjale (VÕS § 221 lg 1 p 2).

Tarbija ostis 12.08.2023 kauplejalt sõiduki 2999 euro eest. 15.08.2023 tuvastas Aravete Autoteenindus OÜ sõidukil hulgaliselt puudusi, sealhulgas vigase roolivõimupumba, katkised mootoripadjad, mittetöötava EGR klapi, vigase ABS-i, õlilekke mootorist, ning ebastabiilse turbo töö. 16.08.2023 esitas tarbija kauplejale seetõttu lepingust taganemise avalduse. Kaupleja keeldus lepingust taganemisest. Komisjoni hinnangul olid müügi hetkel sõidukil olemas sellised varjatud puudused, mis välistavad sõidukiga lii kluses osalemise.

Komisjon märgib, et VÕS § 223 lg 1 p 5 kohaselt on ostjal õigus müügilepingust taganeda, kui müüja on teatanud või asjaoludest nähtub selgelt, et ta ei vii asja lepingutingimustega vastavusse mõistliku aja jooksul, ning punkti 4 kohaselt, kui lepingutingimustele mittevastavus on nii tõsine, et õigustab kohest müügilepingust taganemist. Komisjon selgitab, et Riigikohus on korduvalt väljendanud seisukohta (lahendid 3-2-1-57-11 p 28; 3-2-1-34-13 p 14), et lepingust taganemise kehtivuseks peavad olema täidetud nii selle formaalsed eeldused, eelkõige olema esitatud vastaspoolele õigel ajal taganemisavaldus kui ka sisulised (materiaalsed) eeldused, st taganemiseks peab olema seda õigustav põhjus, eelkõige oluline lepingurikkumine VÕS § 116 mõttes. Komisjoni hinnangul on Riigikohtu seisukoht kohaldatav ka lepingust taganemise puhul VÕS § 223 alusel. Tarbija esitas lepingust taganemise avalduse kauplejale 16.08.2023. Seega on komisjoni hinnangul täidetud nii formaalsed kui materiaalsed eeldused lepingust taganemiseks, mistõttu komisjon rahuldab tarbija avalduse ning mõistab kauplejalt sõiduki maksumuse välja.

VÕS § 223 lg 7 kohaselt tarbijalemüügi lepingust taganemise korral tagastab tarbija müüjale asja müüja kulul. Tarbija ostuhinna tagasisaamise nõue muutub sissenõutavaks alates asja müüja lepingust tagastamisest või selle tagasisaatmise tõendamisest. Avaldaja peab sõiduki kauplejale tagastama.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Jüri Aava

Meelis Telliskivi

Kristin Truus

/allkirjastatud digitaalselt/